

ИНДЕКСИ ПОТРОШАЧКИХ ЦИЈЕНА¹⁾ CONSUMER PRICE INDICES

Индекс потрошачких цијена

Укупан индекс потрошачких цијена у Републици Српској у марту 2011. године, у односу на претходни мјесец, виши је за 0,8%.

Укупан индекс потрошачких цијена виши је за 4,2% у односу на март 2010. године.

Посматрано по одјељцима намјене потрошње (COICOP) у марту 2011. године, у односу на фебруар 2011. године, индекс одјељка превоз виши је за 1,9%, индекс одјељка храна и безалкохолна пића виши је за 1,6%, индекс одјељка рекреација и култура виши је за 0,4%, индекси одјељака ресторани и хотели и остала добра и услуге виши су за 0,2%, а индекс одјељка образовање виши је за 0,1%. Индекси одјељака становање и комуникације остали су непромјењени. Индекси одјељака алкохолна пића и дуван и одјећа и обућа нижи су за 0,1%, индекс одјељка намјештај и покућство нижи је за 0,3%, а индекс одјељка здравство је нижи за 0,4%.

Индекс потрошачких цијена са привременим умањењима цијена у марту 2011. године

Мјерене помоћу индекса с привременим умањењима цијена, потрошачке цијене у Републици Српској у марту 2011. године, у односу на фебруар 2011. године више су за 0,8%.

Consumer Price Index

Total price index in Republika Srpska in March 2011, in comparison with the previous month was 0.8% higher.

Total consumer price index was 4.2% higher in comparison with March 2010.

According to COICOP divisions for March 2011, in comparison with the previous month, the index of transport was 1.9% higher, the index of food and non-alcoholic beverages was 1.6% higher, the index of recreation and culture was 0.4% higher, the index of restaurants and hotels and the index of other goods and services were 0.2% higher, the index of education was 0.1% higher. The index of housing and the index of communications remain the same. The index of alcoholic beverages and tobacco and the index of clothing and footwear were 0.1% lower, the index of furnishings and household equipment was 0.3% lower, and the index of health was 0.4% lower.

Consumer Price Index with temporary reduction of prices in March 2011

Measured with the help of index with temporary reduction of prices, consumer prices in Republika Srpska in March 2011, compared to February 2011, was 0.8% higher.

1.1. ИНДЕКСИ ПОТРОШАЧКИХ ЦИЈЕНА ПРЕМА КЛАСИФИКАЦИЈИ COICOP CONSUMER PRICE INDICES ACCORDING COICOP

COICOP	Назив	III 2011 II 2011	III 2011 III 2010	III 2011 XII 2010	I-III 2011 I-III 2010	III 2011 Ø 2010	COICOP	Name
00	УКУПНО	100,8	104,2	103,2	103,6	104,7	00	TOTAL
01	Храна и безалкохолна пића	101,6	106,8	104,9	105,4	106,9	01	Food and non-alcoholic beverages
01.01	Храна	101,5	106,8	105,1	105,4	107,0	01.01	Food
01.02	Безалкохолна пића	101,7	106,8	103,8	105,1	105,8	01.02	Non-alcoholic beverages
02	Алкохолна пића и Дуван	99,9	107,7	107,5	107,6	107,4	02	Alcoholic beverages and tobacco
02.01	Алкохолна пића	99,8	102,2	101,1	102,0	101,7	02.01	Alcoholic beverages
02.02	Дуван	100,0	111,1	111,6	111,1	110,9	02.02	Tobacco
03	Одјећа и обућа	99,9	95,7	99,3	95,6	97,3	03	Clothing and footwear
03.01	Одјећа	99,9	96,0	99,3	95,9	97,8	03.01	Clothing
03.02	Обућа	100,0	95,2	99,4	95,0	96,4	03.02	Footwear
04	Становање, вода, електрична енергија, плин и други енергенти	100,0	102,4	101,4	102,3	107,6	04	Housing, water, electricity, gas and other fuels
04.01	Станарина	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	04.01	Actual rentals for housing

1) Од јануара 2011. године подаци су ажурирани новим структура потрошње на бази Анкете о потрошњи домаћинстава из 2007. године.
Since January 2011, data have been updated with new structure of consumption based on household budget survey from 2007.

1.1. ИНДЕКСИ ПОТРОШАЧКИХ ЦИЈЕНА ПРЕМА КЛАСИФИКАЦИЈИ COICOP- *наставак*
CONSUMER PRICE INDICES ACCORDING COICOP - *continued*

COICOP	Назив	III 2011 II 2011	III 2011 III 2010	III 2011 XII 2010	I-III 2011 I-III 2010	III 2011 Ø 2010	COICOP	Name
04.03	Одржавање и поправка стамбене јединице	100,0	100,0	100,1	99,9	99,9	04.03	Maintenance and repair of the dwelling
04.04	Снабдевање водом и друге комуналне услуге	100,0	110,1	110,1	108,6	110,6	04.04	Water supply and miscellaneous services relating to the dwelling
04.05	Електрична енергија и други енергенти	99,9	102,0	100,6	102,0	109,2	04.05	Electricity, gas and other fuels
05	Најмештај, покућство и редовно одржавање	99,7	99,8	99,4	100,1	99,9	05	Furnishings, household equipment and routine maintenance of the house
05.01	Намјештај, покућство, теписи и друге подне простирке	100,0	100,0	100,1	99,9	100,1	05.01	Furniture and furnishings, carpets and other floor coverings
05.02	Текстилни производи за кућу	100,1	99,8	99,8	99,7	100,0	05.02	Household textiles
05.03	Кућни апарати	99,6	99,3	99,5	99,6	99,3	05.03	Household appliances
05.04	Стаклено и столно посуђе и кућни прибор	100,0	100,3	100,1	100,2	100,2	05.04	Glassware, tableware and household utensils
05.05	Алати и опрема за кућу и врт	100,0	101,0	100,5	101,1	100,9	05.05	Tools and equipment for house and garden
05.06	Производи и услуге за редовно одржавање куће	99,4	99,6	98,5	100,3	99,7	05.06	Goods and services for routine household maintenance
06	Здравство	99,6	99,8	99,3	100,2	99,5	06	Health
06.01	Медицински производи	99,3	99,7	98,9	100,3	99,2	06.01	Medical products
06.02	Здравствене услуге, осим болничких	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	06.02	Out-patient services
06.03	Болничке услуге	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	06.03	Hospital services
07	Превоз	101,9	108,3	104,4	107,0	106,5	07	Transport
07.01	Превозна средства	100,0	99,6	99,9	99,3	99,6	07.01	Vehicles
07.02	Употреба превозних средстава	102,7	112,6	106,4	110,8	109,8	07.02	Operation of personal transport equipment
07.03	Услуге превоза	99,7	99,3	99,9	99,5	99,6	07.03	Transport services
08	Комуникације	100,0	110,9	110,3	110,8	110,4	08	Communications
08.01	Поштанске услуге	100,0	128,4	100,0	128,4	105,9	08.01	Postal services
08.02	Телефонска и телефакс опрема	99,7	94,9	99,2	93,0	96,4	08.02	Telephone and telefax equipment
08.03	Телефонске и телефакс услуге	100,0	110,8	110,8	110,8	110,8	08.03	Telephone and telefax services
09	Рекреација и култура	100,4	99,7	100,5	99,8	100,3	09	Recreation and culture
09.01	Аудио-визуелна, фотографска и информатичка опрема	99,7	99,1	99,5	99,2	99,2	09.01	Audio-visual, photographic and information processing equipment
09.02	Остала трајна добра за рекреацију и културу	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	09.02	Other major durables for recreation and culture
09.03	Остали предмети и опрема за рекреацију, врт и кућни љубимци	100,3	100,4	100,4	100,7	101,0	09.03	Other recreational items and equipment, gardens and pets
09.04	Услуге рекреације и културе	101,5	99,4	101,8	98,4	100,8	09.04	Recreational and cultural services
09.05	Новине, књиге и прибор за писање	100,0	100,3	100,0	100,4	100,2	09.05	Newspapers, books and stationery
09.06	Путни аранжман	100,0	96,2	100,0	101,4	99,1	09.06	Package holidays

1.1. ИНДЕКСИ ПОТРОШАЧКИХ ЦИЈЕНА ПРЕМА КЛАСИФИКАЦИЈИ COICOP- *наставак*
CONSUMER PRICE INDICES ACCORDING COICOP - continued

COICOP	Назив	<u>III 2011</u> II 2011	<u>III 2011</u> III 2010	<u>III 2011</u> XII 2010	<u>I-III 2011</u> I-III 2010	<u>III 2011</u> Ø 2010	COICOP	Name
10	Образовање	100,1	99,6	100,1	99,5	99,7	10	Education
10.01	Предшколско и основно образовање	100,4	97,8	100,4	97,6	98,7	10.01	Pre-primary and primary education
10.04	Универзитетско образовање	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	10.03	High school and university education
10.05	Образовање које се не дефинише према нивоу	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	10.05	Education not definable by level
11	Ресторани и хотели	100,2	100,7	100,2	100,5	100,6	11	Restaurants and hotels
11.01	Угоститељске услуге	100,2	99,8	100,2	99,6	99,9	11.01	Catering services
11.02	Услуге смјештаја	100,1	103,4	100,2	103,4	102,7	11.02	Accommodation services
12	Остала добра и услуге	100,2	100,0	100,3	99,6	99,8	12	Other goods and services
12.01	Лична нега	100,3	99,6	100,4	99,1	99,5	12.01	Personal care
12.03	Лични предмети	100,0	103,9	100,1	104,0	102,0	12.03	Personal effects n.e.c.
12.05	Осигурање	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	12.05	Insurance
12.07	Остале услуге	100,0	101,2	101,2	100,8	101,2	12.07	Other services n.e.c.

1.2. ИНДЕКС ПОТРОШАЧКИХ ЦИЈЕНА СА ПРИВРЕМЕНИМ УМАЊЕЊИМА ЦИЈЕНА
CONSUMER PRICE INDEX WITH TEMPORARY REDUCTION OF PRICES

COICOP		<u>III 2011</u> II 2011	<u>III 2011</u> III 2010	<u>III 2011</u> XII 2010	<u>I-III 2011</u> I-III 2010	<u>III 2011</u> Ø 2010		COICOP
00	УКУПНО	100,8	104,1	102,9	103,5	104,5	TOTAL	00

МЕТОДОЛОШКА ОБЈАШЊЕЊА

Дефиниција индекса потрошачких цијена

Индекс потрошачких цијена представља мјеру просјечне промјене цијена производа (роба и услуга) које резидентна домаћинства купују ради задовољења својих личних потреба.

Индекс потрошачких цијена са привременим умањењима цијена је посебан вид индекса потрошачких цијена с тим што се код његовог израчунавања узимају у обзир привремена снижења цијена у складу са Регулацивом ЕУ број 2602/2000.

Намјена

Индекс потрошачких цијена користи се као мјера инфлације, као индикатор за очување вриједности код уговора с индексним клаузулама, служи као дефлатор финалне потрошње домаћинства и користи се за упоређивање стопе инфлације с другим регионима.

METHODOLOGY

Defintion of Consumer Price Index

Consumer Price Index represents a measure of average price changes of products (goods and services) which consumers buy for their personal needs.

Consumer Price Index with temporary reduction of prices is a unique index of consumer prices, and it is calculated using temporarily lowered prices, in accordance with the EU regulation No. 2602/2000.

Purpose

Consumer Price Index is used as a measure of inflation, as an indicator of values of contracts with index clauses, and it also serves as a deflator of final consumer purchasing power. It is used in inflation comparison between regions, as well.

Обухват

Индекс потрошачких цијена у Републици Српској израчунава се на основу репрезентативне листе производа коју у 2011. години чини 599 производа. Сваког мјесеца прикупља се више од 9 000 цијена по унапријед дефинисаном узорку продајних мјеста и градова.

- **Географски обухват:** цијене се прикупљају на шест локација (градова): Бања Лука, Бијељина, Добој, Источно Сарајево, Приједор и Требиње.

- **Обухват производа:** обухваћени су најважнији производи и услуге које купује резидентно становништво ради финалне потрошње. Обухват добара и услуга редовно се ревидира како би се очувала репрезентативност листе производа с обзиром на укусе потрошача и њихове навике у погледу куповине.

Снимање цијена

Све цијене се прикупљају према утврђеном распореду обиласка продавница и тржница које су одређене као мјеста снимања и према јасно дефинисаним спецификацијама производа/услуге. Сниматељи на основу тих информација самостално бирају конкретан производ чију ће цијену снимати на одређеном продајном мјесту, у складу са критеријем најпродаванијег производа. Како би се осигурало да сниматељи из мјесеца у мјесец снимају цијене истих производа, те како би се могло пратити које производе сниматељи посматрају на терену, потребно је у упитник унијети све тражене карактеристике производа, те информације о евентуалним заменама уколико их има. Такав начин снимања омогућује праћење промјене кретања цијена између два периода тј. праћење динамике.

За потребе индекса потрошачких цијена, снимање цијена се врши сљедећих дана у мјесецу:

- за пољопривредне производе који се продају на пијацама, цијене се прикупљају два пута мјесечно и то у првој и трећој седмици у мјесецу;
- за све остале производе цијене се у складу са важећим Европским регулативама прикупљају једном мјесечно (између 1. и 21. у мјесецу), с тим да се нужно одржава исти интервал између прикупљања.

Пондери

Пондери који се примјењују за израчунавање индекса потрошачких цијена представљају структуру просјечне потрошње домаћинства, односно показују релативно учешће одабраних производа и услуга у укупној потрошњи.

Основни извор података за израду пондера за обрачун индекса потрошачких цијена је Анкета о потрошњи домаћинства. За израчунавање индекса потрошачких цијена од јануара 2011. године примјењују се пондери који се базирају на подацима из Анкете о потрошњи домаћинства из 2007. године. Пондери се сваке године коригују с кретањем цијена у претходној години.

Sample

In Republika Srpska, Consumer Price Index calculation of CPI is based on the representative list of products, which in year 2011 consisted of 599 products. Each month more than 9 000 prices are collected in accordance with defined sample of retail stores and cities.

- **Geographic Sample:** prices are collected on six locations (cities): Banja Luka, Bijeljina, Doboј, Istočno Sarajevo, Prijedor and Trebinje.

- **Product Sample:** Sample consists of the most imported products and services which residents buy for their final spending needs. Sample of goods and services is regularly revised as there is need to have the representative list of products, and it is in accordance with the consumers' choice and their shopping habits.

Price Collection

All prices are collected in accordance with already defined stores and specifications of products/services. Based on this information price collectors pick a concrete product for which they will collect price at the specific place, in accordance with the most sold product criterion. In order to ensure that the price collectors each month collect prices of the same products, and to allow for seeing which products price collectors collect; it is essential that price collectors write down needed characteristics of a product, and information of eventual substitutions, if there are any. This way of price collection enables tracking price changes between two periods.

For the Consumer Price Index, price collection is handled on following days in a month:

- for agricultural products which are found at public markets, prices are collected twice a month in the first and third week of each month;
- for all other products prices, in accordance with important EU regulations, are collected once a month (between 1st and 21st of each month), and the same defined schedule and process of collecting these prices are strongly ensured and repeated.

Weights

Weights which are used for calculating the Consumer Price Index represent structure of average consumer spending, in other words they are representation of chosen products and services in total purchasing process.

The main source of data for calculating the weights for Consumer Price Index is the Household Budget Survey. For calculating the Consumer Price Index for January 2011 the weights used were the ones based on the Household Budget Survey from year 2007. Each year weights are adjusted in accordance with price fluctuations of the previous year.

Класификација

За обрачун индекса потрошачких цијена користи се Класификација личне потрошње према намјени (Classification of Individual Consumption by Purpose - COICOP), која дијели производе и услуге на дванаест основних одјељака за које се израчунавају индекси.

Агрегација

За индекс потрошачких цијена потребно је најприје израчунати елементарне индексе (индекс производа) и индексе репрезентативних ставки на нивоу градова. При томе се као мјера средње вриједности користи геометријска средина. Агрегатни индекси се након тога израчунавају кориштењем Ласперове формуле за пондерисану аритметичку средину почевши од најнижег нивоа индекса репрезентативне ставке до нивоа укупног индекса за Републику Српску. Референтна база за израчунавање индекса је 2010. година.

Остале дефиниције

Производ: било која роба или услуга за личну потрошњу која се може купити, групни назив за робе и услуге.

Репрезентативна ставка: производ на најнижем нивоу агрегације за који се може процијенити пондер.

Стопа промјене: стопа промјене цијена у односу на одређени (референтни) период.

Classification

For calculating the Consumer Price Index it is also necessary to use classification of individual consumption (Classification of Individual Consumption by Purpose - COICOP), which divides products and services into twelve basic divisions for which indices are calculated.

Aggregation

For the getting the Consumer Price Index first and foremost it is needed to calculate the elementary indices (product indices) and indices of representative position in a geographic sample (at the level of towns) as a geometric mean. Aggregate indexes are then calculated using the Laspeyres formula for weighted arithmetic area beginning with the lowest index of representative position, to the level of total index for Republika Srpska. Basis of reference for calculating the index is year 2010.

Other definitions

Product: any kind of product or service for personal need which can be bought; group name for products and services.

Representative item: product on the lowest level of aggregation for which the weight can be assessed.

Change of rate: rate of change of prices in a specific period of time.

Саопштење припремила: Биљана Тешић

Издаје и штампа Републички завод за статистику, Република Српска, Бања Лука, Велка Млађеновића 12д - Тел. +387 51 332 700 – Др Радмила Чичковић, директор - Тираж 10 - Излази мјесечно - Саопштење је објављено и на Интернету на адреси: www.rzs.rs.ba - E-mail: stat@rzs.rs.ba - **Приликом коришћења података обавезно навести извор**

Prepared by: Biljana Tešić

Edited, published and printed by Republika Srpska Institute of Statistics, Banja Luka, Veljka Mladenovića 12d - Tel. +387 51 332 700 - Dr Radmila Čičković, Director General - Total print run copies 10 - Monthly periodicity - Release is available on the Internet at: www.rzs.rs.ba - E-mail: stat@rzs.rs.ba - **These data can be used provided the source is acknowledged**